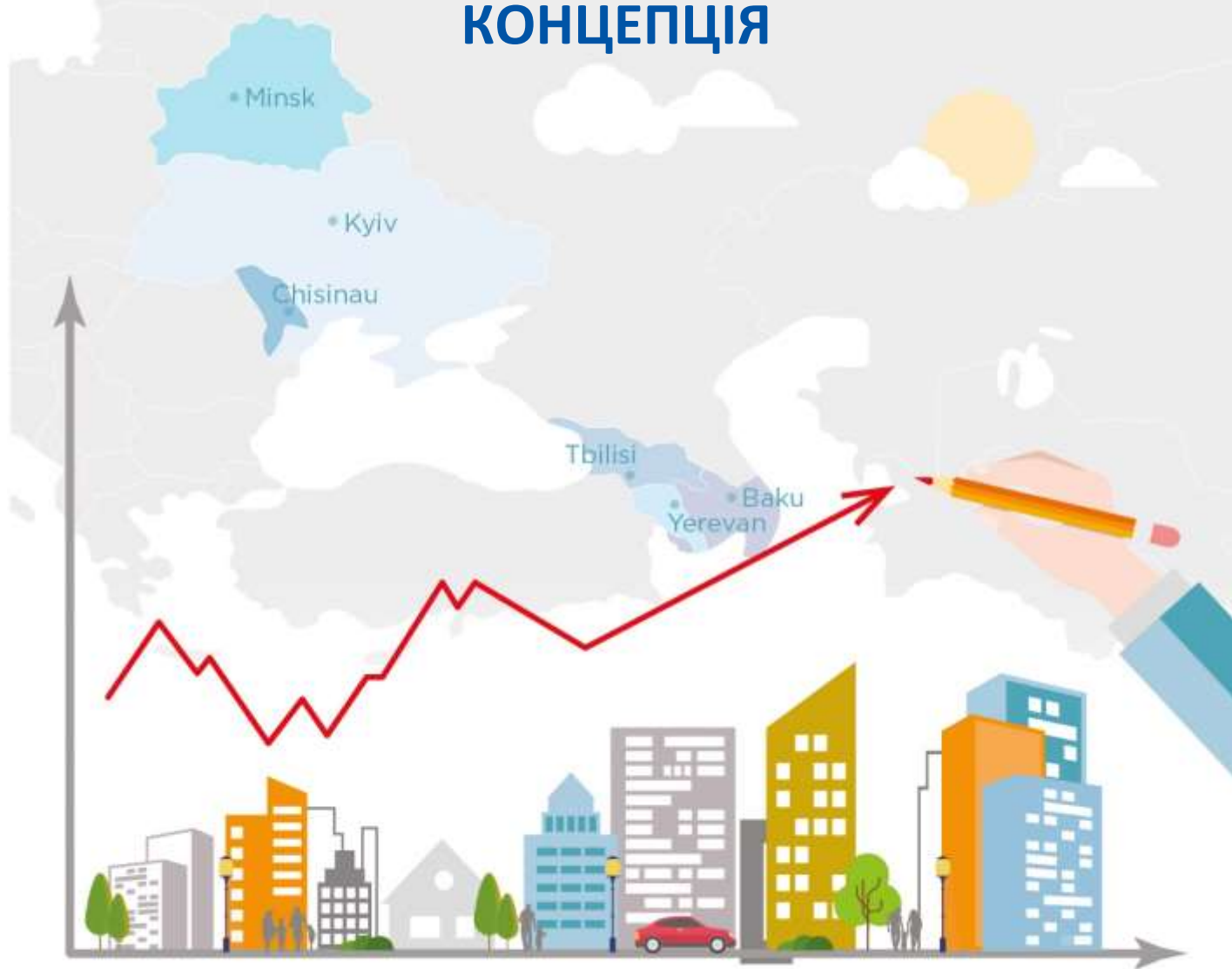

Mayors for
Economic Growth

НЕОФІЦІЙНИЙ ПЕРЕКЛАД

Мери за економічне зростання КОНЦЕПЦІЯ

Березень 2017 р.

Зміст

Що таке «Мери за економічне зростання?»	3
"Мери за економічне зростання" – що за цим стоїть	4
Задачі	5
Ласкаво просимо в Клуб "Мери за економічне зростання"!	6
Місцевий економічний розвиток разом з Ініціативою "Мери за економічне зростання"...	7
Тематичні блоки Ініціативи "Мери за економічне зростання"	8
Історії успіху в сфері місцевого економічного розвитку	12
Як буде реалізована Ініціатива "Мери за економічне зростання"	14
Роль Секретаріату Ініціативи "Мери за економічне зростання"	17
Грантова підтримка	21

Що таке «Мери за економічне зростання?»

Представлений 26 жовтня 2016 року на конференції високого рівня в Єревані¹, проект "Мери за економічне зростання" став новою ініціативою Європейського союзу, спрямованою на сприяння місцевим органам влади країн Східного партнерства: Азербайджана, Вірменії, Білорусі, Грузії, Молдови та України.²

У центрі уваги Ініціативи "Мери за економічне зростання" - сталий місцевий економічний розвиток. Суть Ініціативи полягає в наданні підтримки мерам і муніципалітетам на місцевому рівні з метою

УГОДА МЕРІВ

З 2008 року Ініціатива Європейського Союзу **"Угода мерів"** надає підтримку місцевим органам влади, які підписали Угоду. Відповідно до Угоди вони добровільно зобов'язуються підготувати та запровадити більш сталу політику в галузі енергетики на місцевому рівні шляхом розширення використання поновлюваних джерел енергії, вжиття заходів щодо підвищення енергоефективності та підготовки до наслідків зміни клімату.

Наприкінці 2015 року було розпочато реалізацію **нової комплексної "Угоди мерів" по клімату і енергії** відповідно до цілей у сфері клімату та енергетики до 2030 року. Вона заснована на ініціативі "Мери адаптуються", що займається питаннями адаптації до змін клімату, і має сприяти забезпеченню доступу до сталої енергетики для всіх. Створення єдиної глобальної мережі є відповіддю міст на Паризьку хартію по клімату.

Підтримка цієї ініціативи з боку ЄС розвивалася і в даний час включає:

- підтримку Офісу Угоди мерів - Схід, філії секретаріату «Угоди мерів» в країнах Східного партнерства, в наданні допомоги містам регіону в підписанні «Угоди мерів», а також в розробці і реалізації планів дій зі сталого енергетичного розвитку або аналогічних заходів;
- грантову програму з фінансування демонстраційних проектів, які ілюструють яким чином можна реалізовувати сталі заходи, для забезпечення широкого обміну передового досвіду;
- організацію груп підтримки для надання допомоги місцевим органам влади в реалізації їх грантових проектів (механізм підтримки **демонстраційних проектів сталого розвитку міст**).

Сьогодні Понад 150 муніципалітетів країн Східного партнерства підписали Угоду і активно працюють над виконанням узятих на себе зобов'язань.

<http://www.euMayors.eu>,
<http://www.soglasheniemerov.eu>

активного сприяння економічному зростанню і створенню робочих місць за рахунок розвитку їх потенціалу та професійних навичок, а також налагодження партнерських відносин з приватним сектором і громадянським суспільством.

Сталий місцевий економічний розвиток - це процес, в рамках якого місцеві органи влади взаємодіють з партнерами (приватний сектор, громадські організації та організації громадянського суспільства) з метою створення сприятливого локального ділового середовища і, як наслідок, умов для економічного зростання і підвищення рівня зайнятості в приватному секторі, що в кінцевому рахунку сприятливо впливає як на місцеву громаду, так і на державу в цілому. Разом з тим, економічне зростання повинне бути як екологічно, так і соціально сталим.

В рамках Ініціативи "Мери за економічне зростання" муніципалітетам буде запропоновано розробити (або адаптувати існуючі) плани місцевого економічного розвитку на основі принципів належного врядування і державно-приватного діалогу, визначити необхідні практичні заходи, а в кінцевому підсумку запропонувати проекти, спрямовані на стимулювання зростання, розвитку і підвищення рівня зайнятості. В ході цього процесу органи влади муніципальних утворень і міст повинні прагнути стати більш прозорими та інклюзивними, а також сприяти розвитку бізнесу.

Дана Ініціатива частково ґрунтується на успішній ініціативі ЄС "Угода мерів" по енергії та клімату в містах, що об'єднує місцеві, регіональні та державні органи влади, які добровільно взяли на себе зобов'язання із досягнення цілей ЄС у сфері клімату та енергетики.

Завдяки тому, що "Угода мерів" носить добровільний характер, має чіткі цілі і заснована на підході, який

¹ http://www.covenantofmayors.eu/IMG/pdf/High_Level_Conference_CoM_East_Launch_Yerevan_Press-Release_Final_ENG.pdf

² Технічна допомога в рамках Ініціативи здійснюється консорціумом на чолі з компанією ECORYS BV Nederland спільно з партнерами GFA Consulting Group, Policy and Management Consulting Group, Noblet Media CIS та VASSR.

передбачає широку участь, вона стала настільки успішною в регіоні Східного партнерства.

"Мери за економічне зростання" – що за цим стоїть

Ініціатива "Мери за економічне зростання" пропонує сучасний підхід до управління місцевим економічним розвитком, який зарекомендував себе в усьому світі й, зокрема, в Європейському союзі протягом останніх трьох десятиліть. В його основі лежать такі висновки:

- Три чверті всіх робочих місць в світі створюються в приватному секторі. Зростання приватного сектора є передумовою до широкого економічного і соціального розвитку та підвищення рівня зайнятості.
- Кожен регіон, місто і населений пункт має певні конкурентні переваги, які можуть бути використані з метою зростання, розвитку і підвищення рівня зайнятості.
- Зростання й розвиток обумовлені цілим рядом глобальних чинників, але при цьому вони залежать і від дій, що вживаються на місцевому рівні. Провідні інвестори на світовому ринку вкладають кошти тільки в регіони із сприятливими для них умовами. Як правило, при ухваленні рішення про інвестування в тому чи іншому регіоні країни, найбільшу увагу інвестори приділяють саме "місцевій специфіці", що включає в себе: зв'язки із зовнішніми ринками; наявність трудових, земельних ресурсів та ключових об'єктів інфраструктури, відкриті до співпраці місцеві органи влади; якісні місцеві послуги; високий рівень життя - ті чинники, завдяки яким самі інвестори хотіли б проживати там, куди вони вкладають свої кошти. Багато з цих факторів формуються в результаті дій, що вживаються на місцях.
- Зростання конкурентоспроможних і затребуваних галузей промисловості й сфери послуг на місцях з плином часу може привести до загального підвищення вартості всіх товарів і послуг, вироблених на даній території і реалізованих за її межами. Це зростання також обумовлене інвестиціями і спрямоване на підвищення ефективності, стимулюючи таким чином продуктивність. Це створює додаткові ресурси для розвитку (фінансові і трудові), які можуть бути спрямовані на розширення спектру соціальних послуг, підвищення якості життя і розвиток людського потенціалу.
- Значною мірою зростання забезпечують заходи, ініційовані "знизу-вгору" самими місцевими спільнотами з використанням місцевих ресурсів (трудових, природних і культурних), а також історичних і географічних переваг. Це в основному стосується таких секторів, як туризм, сільське господарство і харчова промисловість, економіка знань і творчі галузі, місцеві ремесла, послуги в сфері інформаційно-комунікаційних технологій, дрібне промислове виробництво (що використовує місцеві сировинні ресурси і способи переробки) і т.п.
- Успіх місцевого економічного розвитку ґрунтується на державно-приватному партнерстві. Місцеві органи влади і ділові кола є головними учасниками місцевого економічного розвитку; свою роль в ньому грають і організації громадянського суспільства разом з місцевою спільнотою. В рамках підходу Ініціативи «Мери за економічне зростання» партнерство між ними буде в подальшому називатися Партнерство в інтересах місцевого економічного розвитку.
- Зростання місцевих конкурентоспроможних галузей виробництва і послуг створює можливості і умови для зростання роздрібної торгівлі, сфери споживання, будівництва та інших місцевих галузей, що сприяє підвищенню рівня зайнятості. Успіх породжує новий успіх, що робить

територію більш привабливою для життя і роботи, туризму та інвестицій. Позитивний імідж, в свою чергу, викликає підвищений інтерес до проектів, що реалізуються на подібних територіях. Ці "м'які" чинники створюють сприятливі умови для підприємництва та інвестицій, і, як наслідок, стимулюють зайнятість.

- У сучасній економіці ключовими факторами зростання і розвитку є не природні й географічні умови, а ефективна організаційно-управлінська структура, процеси створення нових знань, якісна освіта та інновації. Місцевий економічний розвиток полягає в створенні таких умов на місцевому рівні, що входить в завдання сучасних місцевих органів влади.

Задачі

Загальна мета Ініціативи "Мери за економічне зростання" - сприяти розвитку потенціалу місцевих органів влади країн Східного партнерства в стимулюванні економічного зростання, підвищенні рівня зайнятості, забезпеченні участі громадян в економічних, соціальних і культурних процесах на місцевому рівні, а також підвищенні їх добробуту та якості життя.

Завдання даної Ініціативи полягають у розвитку потенціалу місцевих органів влади та їхніх партнерів (представників приватного сектора і громадянського суспільства), що беруть участь в програмі, а саме:

- Заохочення й підтримка місцевих органів влади та їхніх партнерів у розробці та реалізації планів місцевого економічного розвитку, що визначають чинники економічного зростання територій з урахуванням передового європейського досвіду та сучасних підходів;
- Розвиток професійних навичок і потенціалу місцевих органів влади для реалізації планів місцевого економічного розвитку відповідно до принципів належного державного і раціонального фінансового управління;
- Налагодження партнерства та взаємодії на місцевому рівні, заснованих на принципах державно-приватного діалогу, з метою здійснення заходів, які сприяють зростанню, розвитку і зайнятості, а також
- Створення нових знань і поширення передового досвіду з метою стимулювання учасників процесу розвитку, демонстрації нових підходів на практиці, а також підтримки заходів, спрямованих на місцевий економічний розвиток.

Ініціатива "Мери за економічне зростання" пропонує своїм партнерам сучасний підхід який допоможе муніципалітетам:

- Усвідомити свій потенціал для поліпшення існуючого економічного становища;
- Отримати необхідні знання та навички з метою підвищення потенціалу для забезпечення змін на краще;
- Розробити власні "адаптовані" рішення, що сприятимуть реалізації позитивних змін на практиці, а також
- Здійняти цілеспрямовані заходи для стимулювання місцевого економічного розвитку та дати оцінку досягнутим результатам.

Ласкаво просимо в Клуб "Мери за економічне зростання"!

Муніципалітети-учасники Ініціативи "Мери за економічне зростання" отримають доступ до цілого ряду професійних спеціалізованих послуг та інші можливості, перераховані нижче. Участь в Ініціативі зробить їх членами міжнародної професійної мережі, що забезпечить суттєві економічні та політичні переваги всім її учасникам і підвищить їх репутацію. Найбільш значущі із пропонованих можливостей:

- Експертна підтримка в ході розробки і реалізації планів місцевого економічного розвитку;
- Доступ до міжнародних експертів з місцевого економічного розвитку;
- Допомога у визначенні та розробці конкретних проектів і надання підтримки в ході їх реалізації;
- Сприяння в поширенні інформації про досягнуті результати з метою залучення додаткових інвестицій;
- Сприяння в пошуку можливостей для отримання грантів і допомоги в підготовці проектних пропозицій;
- Налагодження зв'язків з міжнародними фінансовими організаціями та потенційними інвесторами;
- Активне залучення місцевих партнерів, зокрема, ділових кіл, освітніх та наукових установ, НУО;
- Професійна взаємодія з зарубіжними колегами і партнерами;
- Сприяння співпраці між місцевими органами влади країн Східного партнерства;
- Заходи з обміну персоналом;
- Організація тренінгів, робочі поїздки і тематичні семінари для співробітників муніципалітетів і місцевих партнерів;
- Поширення відповідної інформації і доступ до неї;
- Членство в професійному співтоваристві (Клуб "Мери за економічне зростання");
- Використання муніципалітетами-учасниками бренду Ініціативи "Мери за економічне зростання" для зовнішнього і внутрішнього позиціонування.

Європейський союз через Секретаріат Ініціативи "Мери за економічне зростання" та її міжнародних партнерів, таких як Світовий банк, докладе всіх можливих зусиль для сприяння місцевим партнерам у підвищенні їхнього потенціалу та розширення можливостей з метою активного стимулювання місцевого економічного розвитку.

Місцевий економічний розвиток разом з Ініціативою "Мери за економічне зростання"

В рамках даної Ініціативи економічний розвиток на місцевому рівні буде стимулюватися місцевими органами влади з акцентом на зростання, підвищення рівня зайнятості і створення робочих місць. Це передбачає наступне:

- Партнерство в інтересах місцевого економічного розвитку між місцевими органами влади, представниками приватного сектора і громадянського суспільства;
- Допомога малим та середнім підприємствам, а також існуючим або потенційним індивідуальним підприємцям;
- Активні зусилля, спрямовані на місцевий розвиток, незалежно від зовнішніх факторів або ініціатив, що виходять від вищих органів влади;
- Практичний і цілеспрямований підхід, що передбачає конкретні дії, іноді невеликі, але такі, що є частиною узгодженого плану;
- Діалог, контроль і безперервне доопрацювання й адаптація планів з урахуванням місцевих потреб;
- Співпраця між різними муніципалітетами, а також між муніципалітетами та іншими державними установами та вищими органами влади;
- Націленість на результати, які представляють собою очевидні вигоди для територій з точки зору зростання, розвитку і зайнятості, що накопичуються з плином часу.

Моделі муніципального управління в шести країнах Східного партнерства мають деякі відмінності, проте в кожній з цих країн державні органи влади, міністерства і відомства, а також регіональні органи влади беруть активну участь у сприянні економічному розвитку. Діяльність Ініціативи "Мери за економічне зростання" буде багато в чому спрямована на активне залучення цих зацікавлених сторін до процесу розвитку на місцях. Однак, основна увага буде приділена тим факторам і заходам, що впливають на зростання, розвиток і зайнятість, які в основному залежать від зусиль на місцевому рівні.

Більшість країн Східного партнерства накопили достатній досвід в питаннях планування національного або регіонального розвитку, успадкувавши його від колишньої практики централізованого планування, або напрацювавши його протягом останніх 10-15 років за допомогою донорських організацій, переважно в контексті регіонального розвитку. У випадках, коли плани місцевого економічного розвитку вже розроблені та діють, Ініціатива "Мери за економічне зростання" буде спиратися на ці плани та сприяти їх практичній реалізації.

Тематичні блоки Ініціативи "Мери за економічне зростання"

В рамках Ініціативи "Мери за економічне зростання" муніципалітетам та їх партнерам рекомендується приділяти особливу увагу ключовим - "тематичним" - блокам питань, які лежать в основі зростання приватного сектора на місцевому рівні.

Міжсекторальне партнерство та взаємодія на місцевому рівні

Співпраця між державним і приватним секторами є одним з ключових факторів місцевого економічного розвитку. Муніципалітети мають у своєму розпорядженні сприятливі умови для налагодження такої співпраці, особливо необхідної в таких сферах, як:

- *Знання та кваліфікація* (муніципалітет - місцеві заклади професійно-технічної освіти та професійної підготовки - компанії);
- *Бізнес-інфраструктура* (муніципалітети - послуги з підтримки бізнесу - компанії та індивідуальні підприємці), особливо в тих галузях економіки, в яких необхідно ретельно планувати і структурувати дії, чітко визначаючи їх послідовність (зокрема, туризм, сільське господарство й обробна промисловість, інформаційні технології, культура і мистецтво, дрібні виробництва, інновації та ін.).

Успішна діяльність в галузі місцевого економічного розвитку (приклади окремих заходів наводяться нижче) часто вимагає деякої форми **державно-приватного партнерства та діалогу**. Більші території,

переважно міста, можуть стимулювати інноваційний розвиток за моделлю "Потрійної спіралі" (бізнес - державний сектор - університети і науково-дослідні центри).

Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу

Одна з основних функцій місцевої адміністрації полягає в створенні та підтримці сприятливого ділового середовища для представників приватного сектора і громадянського суспільства на місцевому рівні. **Відкрите, прогнозоване і прозоре** ділове середовище є основною передумовою для формування життєздатної, ефективної та здорової системи в цілому.

Незважаючи на те, що існування чітких норм і правил щодо місцевого економічного розвитку вкрай важливе (це питання буде розглянуто в наступному підрозділі), вирішального значення набуває застосування цих норм і правил на практиці. Нетерпимість до корупції місцевих органів влади та їх прихильність до належного врядування (заснованому на принципі участі, інклюзивності, підзвітності і верховенстві права) є **передумовами** підвищення довіри до влади з боку ділових кіл, громадянського суспільства, а також підвищення загального рівня задоволеності громадян.

Крім безпосередніх учасників місцевого економічного розвитку, зацікавлені сторони міжнародного рівня, такі як іноземні інвестори і донорські організації, також приділяють пильну увагу репутації місцевих органів влади, вважаючи її одним з ключових факторів, що впливають на прийняття рішення про співпрацю з ними.

Правова та інституціональна база

Незважаючи на те, що основне регулювання економічної діяльності зазвичай здійснюється на державному рівні, в ряді випадків місцеві органи влади можуть відігравати суттєву роль в нормативному регулюванні підприємницької діяльності на своїй території (наприклад, щодо процедур реєстрації компаній, місцевого оподаткування і т.д.). Крім того, місцеві органи влади в певній мірі контролюють ряд важливих процесів (видача дозволів на будівництво, питання землекористування і лізингу і т.д.).

Деякі місцеві органи влади можуть також відповідати за виконання різних нормативних вимог, які тягнуть за собою трансакційні витрати для підприємств: протипожежні та санітарні інспекції, правила техніки безпеки і т.д. Надання цих послуг, безумовно, повинно здійснюватися відповідно до закону та бути ефективним, справедливим і прозорим, але при цьому воно повинно стати якомога простішим і позбавленим бюрократизму.

Підприємцям необхідно надати доступні можливості отримання допомоги для розвитку їхнього бізнесу безпосередньо за місцем їх знаходження; також вони повинні бути впевнені в тому, що їхні запити будуть розглянуті неупереджено й об'єктивно.

Для цього потрібна наявність ефективної системи надання **послуг з підтримки бізнесу**, яка б активно допомагала підприємствам і спеціалізувалася як мінімум на наданні таких послуг, як:

- *Інформаційні та консультативні послуги (інформація про продукти та ринки, професійні консультації і т.д.);*
- *Підтримка співпраці між підприємствами та формування бізнес-кластерів; або*
- *Підтримка розвитку ланцюжків створення вартості на місцях.*

Залежно від виду, послуги можуть надаватися потенційним підприємцям або інвесторам, малим підприємствам або групам компаній. Навіть якщо місцевий орган влади не надає подібні послуги, він може використовувати свої **повноваження з метою створення необхідних умов для надання таких послуг** на своїй території.

Багато адміністративних послуг, що надаються муніципалітетами, можуть бути пов'язані з бізнесом безпосередньо або побічно, але в будь-якому випадку важливо, щоб місцеві органи влади прагнули сприяти розвитку бізнесу, користувалися довірою своїх виборців і бізнес-структур, і діяли в інтересах суспільства. Послуги місцевих органів влади повинні надаватися оперативним, ефективно і прозорим чином, з користю для підприємців та інвесторів. Для того, щоб відповідати цим вимогам, місцевим органам влади може знадобитися оцінка і модернізація наданих ними послуг на основі діалогу з приватним сектором.

Доступ до фінансування

Доступ до фінансування і до інформації про можливі джерела фінансування часто є серйозною проблемою для підприємств, особливо малих. Муніципалітети можуть надавати **інформацію та спеціалізовані послуги** з метою привертання уваги підприємців до існуючих джерел фінансування, зокрема, схем мікрокредитування, державних програм підтримки підприємств, донорських і міжнародних фінансових механізмів і т.п.

Існують також можливості **розвитку місцевих джерел фінансування** або створення передумов виникнення нових можливостей фінансування. Як приклади можна привести використання муніципального фінансування для кредитування місцевих підприємств, створення кредитного механізму в некомерційній структурі (наприклад, кредитні спілки або кредитні ради), стимулювання приватного банку до відкриття філії в конкретному муніципалітеті або стимулювання місцевого банку до розширення спектру послуг, що надаються.

Земельні ресурси та інфраструктура

Підприємства будь-якої типу і розміру потребують площ і сучасного оснащення: цехи, офіси, виробничі потужності, засоби технічного обслуговування і т.д. Муніципалітети можуть **надавати земельні ділянки** для таких об'єктів, а також ініціювати або заохочувати дії, спрямовані на їх створення.

Бізнес-інфраструктура включає основні робочі площі, бізнес-інкубатори, промислові зони (нові та вже діючі), наукові або технологічні парки та ін. Проекти в цій області бувають великими, складними і часто пов'язані зі значним ризиком. Від муніципалітетів і приватного сектору потрібна злагоджена робота зі створення таких об'єктів і **забезпечення їхньої придатності, корисності, економічної і фінансової життєздатності**. Для всіх подібних об'єктів потрібна наявність як мінімум базової суспільної інфраструктури, що забезпечує їх підключення до комунальних систем (водопостачання, електрики, газу) і основних послуг (телефон, Інтернет).

Муніципалітети можуть **здійснити інвентаризацію земельних ділянок або приміщень, що не використовуються**, та які можуть бути придатні для застосування в комерційних цілях, а також ділянок, які можна забудувати заново або реконструювати для використання в майбутньому. Конкретні території і об'єкти можуть спеціально пропонуватися потенційним інвесторам і компаніям, що бажають змінити місце розташування.

Кваліфіковані трудові ресурси, інклюзивність

Незважаючи на те, що до повноважень муніципалітетів не входить управління державними службами зайнятості на місцевому рівні, муніципалітет може виступати ініціатором і посередником у налагодженні взаємодії між бізнесом, місцевими службами зайнятості, а також установами професійної освіти і підготовки кадрів з метою виявлення способів забезпечення підприємств кваліфікованими трудовими ресурсами.

Конкретні заходи в цій області можуть включати **надання послуг з профорієнтації** (зокрема, виявлення потреб підприємств у фахівцях певного профілю, надання безкоштовних площ під оголошення про вакансії, інформування безробітних про наявні можливості працевлаштування і т.д.), а також **ініціативи в галузі професійної підготовки** (наприклад, програми професійної підготовки з урахуванням потреб підприємств, стажування на підприємствах та ін.).

Активізація підприємницького потенціалу території має вирішальне значення. З цієї метою необхідно створювати сприятливі умови для малих і середніх підприємств (індивідуальних підприємців), а також заохочувати надання послуг з підтримки бізнесу, **задовольняючи** тим самим, зокрема, **потреби жінок і молоді - соціальних груп, які зазвичай не охоплені послугами в належному обсязі і якості**.

Муніципалітети можуть також взаємодіяти з організаціями громадянського суспільства в питаннях розробки систем соціального захисту з метою забезпечення доступних послуг, особливо для соціальних груп, позбавлених вільного доступу до послуг професійної підготовки або ринку праці (наприклад, стажування для молодих людей, особливі умови, які полегшують працевлаштування жінок, представників неблагополучних соціальних груп або меншин і т.д.). Організації громадянського суспільства можуть також сприяти працевлаштуванню та стажуванню соціальних груп, що зазнають труднощів з доступом до ринку праці та його систем підтримки.

Зовнішнє позиціонування та маркетинг

Більшою мірою, ніж будь-який інший орган влади, муніципальна адміністрація в особі мера має можливості для створення і поширення позитивного іміджу території зі сприятливими умовами для ведення бізнесу. Прихильність місцевої адміністрації принципам належного управління, її прозорість і підзвітність є найважливішими елементами репутації в очах громадськості. Імідж повинен відображати позитивні сторони території і підкреслювати її **привабливість для життя, роботи, туризму та інвестицій**.

Для розробки і впровадження цих підходів потрібні узгоджені зусилля державного та приватного секторів та громадськості, а також розвиток послуг "**супроводу**", які допомагають інвесторам на всіх етапах створення і розвитку їхніх підприємств. Найважливішим аспектом зовнішнього позиціонування є також створення безпечних і сприятливих умов життя населення. Муніципалітети також можуть пропонувати місцеві товари і послуги.

Крім того, в ряді випадків необхідно вживати додаткових заходів, спрямованих на поліпшення загального середовища життєдіяльності (як технічних, так і природних його аспектів) і **якості життя** в цілому. Поряд з цим, керівники муніципалітетів повинні активно взаємодіяти з національними органами із залучення інвестицій, щоб мати актуальну інформацію про інвестиційні можливості. Також, варто використовувати будь-які національні або міжнародні зв'язки з метою забезпечення доступу місцевих підприємців і компаній до нових ринків або для сприяння діловому співробітництву.

Історії успіху в сфері місцевого економічного розвитку

Місцевий економічний розвиток - це співпраця на місцевому рівні з метою розробки та реалізації заходів і проектів, спрямованих на позитивні зміни і при цьому узгоджених із заздалегідь розробленим планом. Оскільки цей план заснований на партнерстві, багато заходів також базуються на партнерстві й передбачають комплексний підхід до розвитку, застосування якого сприяє досягненню синергетичного ефекту, неможливого при реалізації вузько спрямованих нескоординованих заходів. Наведені нижче приклади з недавньої історії нових держав - членів ЄС або країн-кандидатів демонструють, яких успіхів можна досягти спільними зусиллями.

1) Подорліцко (близько 30 тис. мешканців), Чеська Республіка, 2000-2004 рр.

Вихідні умови: Подорліцко - це сільський район в східній частині Чеської Республіки, що складається з декількох невеликих міст і безлічі сіл. Місцевість району переважно гориста та лісиста. Подорліцко - район низькопродуктивного сільського господарства з кількома невеликими підприємствами.

Рішення з місцевого економічного розвитку:

1. Мери трьох найбільших міст заснували **місцеву асоціацію**, метою якої, зокрема, стало **сприяння розвитку туризму**.
2. У співпраці з чеськими залізницями був створений **туристичний інформаційний центр**.
3. Були розроблені нові **туристичні продукти** (скелелазання, велосипедна їзда, веслування на каное та кінні прогулянки), а також створена спеціальна **туристична інфраструктура** (велосипедні доріжки, похідні стежки, скалодром, центр верхової їзди).

Результат: в даний час численні туристичні об'єкти району щорічно приваблюють тисячі туристів, наслідком чого є зростання доходів в даній місцевості, в тому числі невеликих сільських громад, власників готелів і роздрібних торговців в містах.

Тематичні блоки на практиці:

- *Міжсекторальне співробітництво та взаємодія на місцевому рівні*
- *Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу*
- *Зовнішнє позиціонування та маркетинг*
- *Доступ до фінансування*
- *Земельні ресурси та інфраструктура*

2) Зренянін (близько 70 тис. мешканців), Республіка Сербія, 2003-2007 рр.

Вихідні умови: раніше центр міста Зренянін був запущений і непривабливий, з нерозвиненою сферою послуг.

Рішення з місцевого економічного розвитку:

1. З 2002 року місто бере участь у **програмі економічного розвитку**, що **фінансується донорської організацією**, в рамках якої був розроблений план місцевого економічного розвитку на 2003-2007 роки.

2. З ініціативи мера підприємці, власники магазинів і будівель створили в Старому місті **Районну асоціацію сприяння бізнесу**.

3. Близько 200 підприємств вступили в асоціацію, яка згодом **залучила фінансові ресурси** (в тому числі кошти, надані мерією) для реконструкції фасадів будинків і зони громадського користування, організації заходів в центрі міста і запуск маркетингових ініціатив з метою залучення більшої кількості туристів.

Результат: до 2007 року обсяг продажів місцевих підприємств збільшився, а загальна вартість нерухомості в центрі міста зросла. Дана тенденція зберігається до цих пір.

Тематичні блоки на практиці:

- Міжсекторальне співробітництво та взаємодія на місцевому рівні
- Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу
- Доступ до фінансування
- Земельні ресурси та інфраструктура
- Зовнішнє позиціонування та маркетинг

3) Трнава (близько 70 тис. мешканців), Словачка Республіка, 2002-2006 рр.

Вихідні умови: в Трнаві високий рівень безробіття, трансформація місцевої економіки йшла повільно.

Рішення з місцевого економічного розвитку:

1. Місто створило **робочу групу** для пошуку інвесторів та ведення переговорів з ними.

2. **Мер** і заступник мера **керували** цим процесом, в якому також брали участь й **інші партнери** (місцева служба зайнятості, органи державного управління, місцеві органи планування та інфраструктурні компанії).

3. У 2003 р компанія PSA Peugeot-Citroën проявила інтерес до інвестування в Словаччині, і **місто вирішило скористатися цією можливістю**: робоча група **знайшла підходящу ділянку під будівництво** і провела переговори з великим числом місцевих власників землі заради її об'єднання. Вона також сприяла **отриманню дозволу на будівництво** і виступала посередником між державними органами влади та інвестором.

Результат: місто отримало грант на суму 25 млн. євро на підготовку ділянки для будівництва і забезпечення необхідної інфраструктури. У 2006 році в Трнаві був запущений в експлуатацію завод PSA, проте ще в 2005 році було прийнято рішення про його розширення. Завод PSA в Трнаві в даний час випускає близько 300 тис. автомобілів в рік, і на ньому працює близько 5 тис. осіб.

Тематичні блоки на практиці:

- Міжсекторальне співробітництво та взаємодія на місцевому рівні
- Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу
- Правова та інституційна база
- Доступ до фінансування
- Земельні ресурси та інфраструктура
- Кваліфіковані трудові ресурси, інклюзивність
- Зовнішнє позиціонування та маркетинг

Ці три приклади є ілюстрацією того, що ефективне керівництво, партнерство і правильна організація грають найважливішу роль в успіху місцевого економічного розвитку та що саме мер і місцева адміністрація є ініціаторами змін.

- Мери і муніципалітети можуть управляти процесом місцевого економічного розвитку та сприяти йому: вони мають відповідні повноваження і демократичну легітимність, які дозволяють їм взаємодіяти як з державними органами, так і з приватним сектором.
- Діалог і партнерство ведуть до успіху, в той час як населений пункт, в якому все діє відокремлено, не зможе досягти стійких результатів.
- Муніципалітети повинні співпрацювати з державними органами вищих рівнів, оскільки вони не завжди мають юридичні або професійні повноваження для самостійних дій.

Як буде реалізована Ініціатива "Мери за економічне зростання"

Ініціатива "Мери за економічне зростання" передбачає покроковий підхід, що складається з декількох етапів.

Кожен муніципалітет буде проходити ці етапи за власним графіком; деякі з них зможуть швидко досягти результатів на початкових етапах, якщо вже активно беруть участь в плануванні місцевого економічного розвитку, або вже мають діючий план.

В ході цього процесу кожному учаснику буде присвоюватися певний статус - **новий, діючий або заслужений член Клубу** - з метою визнання досягнутих ним результатів в ході реалізації Ініціативи.

На наведеній нижче схемі представлені етапи процесу.

Процес реалізації Ініціативи "Мери за економічне зростання"

Етапи реалізації Ініціативи "Мери за економічне зростання". Пояснення

Відправна точка: Підписання угоди

Секретаріат Ініціативи "Мери за економічне зростання" надасть потенційним учасникам повну інформацію про можливості даної Ініціативи, а також про зобов'язання, які учасники беруть на себе.

Муніципалітети, що бажають взяти участь в Ініціативі, повинні виконати ряд попередніх умов: в першу чергу, надати офіційний документ, що підтверджує загальну згоду з даним рішенням, яке було досягнуто на основі широких консультацій з громадянським суспільством, приватним і державним секторами. Цим процесом, який повинен включати в себе обговорення ходу реалізації Ініціативи "Мери за економічне зростання" і зобов'язань, які беруться у зв'язку з приєднанням до неї, найчастіше керує мер. На даному етапі необхідно створити Партнерство в інтересах місцевого економічного розвитку, яке стане рушійною силою проекту і гарантією широкого поширення ідей Ініціативи "Мери за економічне зростання" на місцевому рівні.

Крім мера, необхідно виділити одного співробітника, який, взявши на себе роль координатора, буде керувати процесами планування і надання звітності з питань місцевого економічного розвитку, а також виступати в якості сполучної ланки з Секретаріатом Ініціативи.

Заявка на участь в Ініціативі "Мери за економічне зростання" (див. **Додаток 1**) повинна бути підписана мером і спрямована в Секретаріат Ініціативи для отримання статусу нового члена Ініціативи та доступу до запропонованої підтримки.

Етап 1: Початок планування

Перший етап полягає в проведенні ретельного аналізу існуючої ситуації та може бути розбитий на кілька частин.

В першу чергу, необхідно проаналізувати структуру місцевої економіки з особливою увагою до **місцевого приватного сектору** в промисловості, сільському господарстві та сфері послуг. Місцевий приватний сектор є основою місцевої економіки і має великий потенціал в області створення робочих місць. Особливо важливу роль в цьому відіграють підприємства промисловості і сфери послуг, що реалізують свої товари/послуги за межами території муніципалітету. В ході аналізу будуть визначені найбільш перспективні сектори, підсектори і ніші, які можуть стати місцевими локомотивами (драйверами) зростання. Крім того, пильну увагу буде приділено заходам, здатним стимулювати місцевий економічний розвиток, і кількісним показникам, на досягнення яких буде націлений план місцевого економічного розвитку.

Після економічного аналізу піде аналіз тематичних блоків проекту з особливою увагою до тих з них, які мають найбільш важливе значення для конкретного муніципалітету. Головним завданням аналізу тематичних блоків повинно стати виявлення основних діючих суб'єктів по кожному блоку і зв'язків між ними, виявлення успішних моделей міжсекторального співробітництва та взаємодії, а також визначення слабких місць.

Етап 2: Завершення планування

Результатом даного етапу має стати короткий (10-15 сторінок) і конкретний план місцевого економічного розвитку. Кожен учасник Ініціативи повинен розробити і подати до Секретаріату свій план протягом року з дня підписання угоди, в іншому випадку він не зможе продовжити участь в Ініціативі "Мери за економічне зростання".

У плані місцевого економічного розвитку повинен бути запропонований комплекс заходів для запуску основних драйверів місцевого економічного зростання і розроблений план дій, заходи якого повинні бути реалізовані протягом найближчих двох років. План повинен також містити попередній розрахунок витрат на проведення запропонованих заходів і ряд показників для контролю їх виконання.

У той час як основний документ може бути написаний місцевою мовою, має бути подане його коротке резюме (обсягом в одну сторінку) англійською мовою, яке міститиме обґрунтування рішення взяти участь в Ініціативі, план дій, попередній розрахунок витрат і показники для моніторингу. Процес планування буде здійснюватися відповідно до звичайних принципів і практики планування місцевого економічного розвитку, однак план, що буде розроблятися, не повинен охоплювати всі сфери життєдіяльності муніципалітету, а повинен бути сфокусований на ключових факторах економічного зростання на місцях.

Кожне Партнерство в інтересах місцевого економічного розвитку має також розробити механізм моніторингу ходу реалізації запланованих заходів. Цей механізм стане частиною плану місцевого економічного розвитку та основою офіційних звітів учасника про хід його реалізації, що надаються Секретаріату Ініціативи.

У **Додатку 2** наведено шаблон з пропонованою структурою плану місцевого економічного розвитку.

Етап 3: Представлення і оцінка плану

На цьому етапі узгоджений план місцевого економічного розвитку офіційно направляється в Секретаріат Ініціативи "Мери за економічне зростання". Після первинної перевірки якості процесів планування (виконуваної Секретаріатом Ініціативи), план місцевого економічного розвитку перекладається англійською мовою і направляється на розгляд експертів Світового банку. Вони проведуть оцінку якості і загальної здійсненності плану і можуть запропонувати внести в нього зміни до його офіційного затвердження. З урахуванням часу, необхідного для перекладу плану і отримання відгуків експертів, очікується, що цей етап триватиме приблизно один місяць.

Після офіційного затвердження плану місцевого економічного розвитку підписанту буде присвоєно статус **діючого члена Клубу "Мери за економічне зростання"** і він буде мати право на активне використання бренду Ініціативи і відповідне позиціонування.

Етап 4: Реалізація плану

Як тільки якість плану буде підтверджено, Партнерство в інтересах місцевого економічного розвитку, очолюване місцевим органом влади, приступить до його реалізації (користуючись необхідною технічною підтримкою з боку Секретаріату Ініціативи та можливим грантовим фінансуванням). Терміни реалізації планів у різних муніципалітетів будуть різними, проте ті з них, які підписали угоду на початковому етапі роботи Секретаріату, зможуть виконати свій план

протягом терміну реалізації Ініціативи та, таким чином, отримувати підтримку Секретаріату в ході всього процесу втілення свого плану в життя.

Для підтвердження статусу чинного члена Клубу "Мери за економічне зростання" учасники повинні двічі на рік надавати Секретаріату Ініціативи короткі звіти, які містять опис загального ходу реалізації плану, досягнуті на поточний момент результати, основні висновки і, при необхідності, пропоновані коригування плану.

Етап 5: Досягнення результатів (зміни)

Оскільки учасники Ініціативи будуть реалізовувати свої плани за власним графіком, а самі плани передбачатимуть різні заходи з різними термінами реалізації, важко заздалегідь спрогнозувати терміни отримання помітного результату для всього муніципалітету. Для того, щоб ці результати були підкріплені надійними статистичними даними (показниками), може знадобитися ще більше часу, проте, навіть на півдорозі до виконання плану (тобто через 12 місяців) цілком ймовірно, що вже можна буде спостерігати перші вимірювані результати у вигляді поліпшення умов ведення бізнесу і загального підвищення якості життя. Плани місцевого економічного розвитку, які не передбачають проведення складних, трудомістких і дорогих заходів, можуть принести плоди навіть раніше. Секретаріат Ініціативи "Мери за економічне зростання" буде здійснювати моніторинг цих змін шляхом вивчення звітів учасників і сприяти обміну знаннями та передовим досвідом між муніципалітетами, що беруть участь.

Учасникам, які зможуть реалізувати свої плани принаймні на 70%, а також підтвердити досягнення намічених результатів за допомогою відповідних показників економічного розвитку, буде надано статус **заслуженого члена Клубу "Мери за економічне зростання"**. Досягнення цієї мети буде означати, що учасники стали "заслуженими" членами Клубу, опанувавши комплекс сучасних інструментів і налагодивши партнерські зв'язки для забезпечення сталого розвитку їхніх муніципалітетів.

Секретаріат Ініціативи допоможе учасникам забезпечити стійкість досягнутих результатів, порекомендує подальші заходи по зміцненню партнерських відносин і співробітництва в інтересах місцевого економічного розвитку, що відповідають принципам Ініціативи "Мери за економічне зростання".

Роль Секретаріату Ініціативи "Мери за економічне зростання"

Протягом усіх п'яти етапів Секретаріат Ініціативи "Мери за економічне зростання" через свій центральний офіс і офіси в країнах Східного партнерства буде основним центром зв'язку для її учасників і потенційних учасників, а також інших пов'язаних з нею ініціатив ЄС в регіоні, потенційних інвесторів і міжнародних фінансових організацій.

Для учасників Ініціативи Секретаріат буде виступати в ролі: 1) основного центру підтримки і 2) органу, що здійснює моніторинг процесів і результатів, досягнутих в рамках Ініціативи "Мери за економічне зростання". Ці дві ролі детально описані нижче:

Підтримка, що надається Секретаріатом Ініціативи «Мери за економічне зростання»

Секретаріат відповідає за надання потенційним і фактичним учасникам Ініціативи точної, актуальної інформації і загальної адміністративної і технічної підтримки (наприклад, орієнтування і спрямування учасників на різних етапах процесу), а також за організацію

спеціальних тренінгів та надання експертної допомоги відповідно до індивідуальних запитів і потреб учасників,

У загальних рисах види підтримки, що надаються Секретаріатом, будуть наступними:

- Консультації експертів;
- Створення інформаційної бази;
- Формування стратегічного партнерства;
- Підвищення потенціалу, в тому числі в питаннях:
 - Планування місцевого економічного розвитку;
 - Запровадження проектного підходу до місцевого економічного розвитку;
 - Пошуку "розумного" рішення для місцевого економічного розвитку;
 - Фінансування і закупівлі для цілей місцевого економічного розвитку;
 - Партнерства та міжсекторального співробітництва та взаємодії в інтересах місцевого економічного розвитку; і
- Забезпечення високого рівня зовнішнього позиціонування для учасників Ініціативи.

Детальніше про типи підтримки, доступної на кожному етапі, див. нижче в таблиці 1 (Процес реалізації Ініціативи "Мери за економічне зростання". Пояснення).

Моніторинг

На різних етапах реалізації Ініціативи "Мери за економічне зростання" Секретаріат буде виступати в якості головного органу адміністративного управління і контролю якості (за підтримки на певних етапах з боку Світового банку).

При оцінці результатів, досягнутих учасниками в рамках реалізації Ініціативи, будуть проаналізовані чотири аспекти (в залежності від конкретного етапу):

- I. Якість процесу планування;
- II. План місцевого економічного розвитку (документ, що надається учасником);
- III. Процес реалізації плану економічного розвитку на місцевому рівні; і
- IV. Вимірні результати місцевого економічного розвитку.

Специфіка кожного аспекту, їх зв'язок з етапами Ініціативи і відповідні інструменти моніторингу більш детально розглянуті нижче.

I. Якість процесу планування

Починаючи з етапу **підписання до закінчення планування** основна увага при контролі якості буде направлена на організацію процесів планування, їх відкритість і участь в них громадськості, а також послідовність і логічність методів попереднього аналізу. Планується проведення моніторингових інспекцій, однак контроль якості на цих етапах в цілому буде ґрунтуватися на документах, зазначених в наданому плані (наприклад, склад партнерства в інтересах місцевого економічного розвитку, протоколи його нарад, протоколи сесій з планування, існуючі плани або результати досліджень і т. д.).

II. План місцевого економічного розвитку

На етапах **надання та оцінки** місцевих планів економічного розвитку, їх якість буде оцінюватися у співпраці з експертами Світового банку за такими критеріями, як: загальна логіка

запланованих заходів, актуальність і практична здійсненність пропонованих рішень, стійкість, показники ефективності і цільові показники і т. д.

III. Реалізація плану місцевого економічного розвитку

На етапі **реалізації** Секретаріат Ініціативи "Мери за економічне зростання" буде стежити за прогресом, досягнутим учасниками в процесі здійснення дій і заходів, викладених в їхніх планах місцевого економічного розвитку. Секретаріат Ініціативи буде запитувати і оцінювати звіти про хід реалізації планів, що надаються регулярно два рази на рік. Основними критеріями оцінки на даному етапі стануть:

1. Відповідність термінів та змісту (можливі варіанти: "з випередженням графіку", "за графіком", "з незначним відставанням від графіку", "зі значним відставанням від графіку").
2. Відсоток заходів плану, фактично реалізованих до дати надання звіту (або реалізація яких почалася).
3. Обсяг фінансових ресурсів, фактично отриманих із зовнішніх джерел для реалізації плану місцевого економічного розвитку на дату надання звіту, в порівнянні із запланованим фінансуванням (%).

IV. Оцінка вимірюваних результатів місцевого економічного розвитку

На заключному етапі - "**Досягнення результатів**" - зусилля учасників вже повинні відображатися через індивідуальні показники, попередньо намічені в їх планах. Фактичні досягнення щодо вихідних даних будуть оцінюватися на основі звітів учасників, а позитивний досвід буде накопичуватися і передаватися в рамках спільноти Ініціативи "Мери за економічне зростання".

Крім того, можна рекомендувати наступні загальні показники для оцінки довгострокових наслідків реалізації планів місцевого економічного розвитку для всього регіону Східного партнерства:

- 1) Число нових робочих місць, створених на даній території;
- 2) Збільшення обсягу місцевих податкових надходжень (%), в разі, якщо місцева податкова система дозволяє здійснювати збір місцевих податків муніципалітетами;
- 3) Зростання обсягу інвестицій в даній території (загальний обсяг в євро).

Функції з підтримки та моніторингу Секретаріату Ініціативи на кожному етапі викладені в таблиці нижче.

Таблиця 1. Процес реалізації Ініціативи "Мери за економічне зростання". Пояснення

ЕТАП	ОПИС	ДОСТУПНА ПІДТРИМКА	МОНІТОРИНГ
ПІДПИСАННЯ	- Потенційні учасники повністю поінформовані про можливості Ініціативи та зобов'язання, пов'язані з ними - Створення Партнерства в інтересах місцевого економічного розвитку. - Підписання можливо в будь-який момент часу. - Отримання статусу: <i>Новий член Клубу "Мери за економічне зростання"</i>.	- Широка інформаційна кампанія та сприяння процесу підписання з боку Секретаріату Ініціативи. - Служби підтримки, що діють в кожній країні.	Застосовуються критерії якості <u>процесу планування</u>: ✓ Для контролю за реалізацією Ініціативи на всіх етапах створюється спеціальний муніципальний координаційний центр; ✓ Зобов'язання як муніципалітету, так і інших партнерів з питань економічного розвитку\
ПОЧАТОК ПЛАНУВАННЯ	- Оцінка потреб муніципалітетів, що беруть участь. - Партнерство в інтересах місцевого економічного розвитку проводить аналіз місцевих економічних структур відповідно до тематичних блоків проекту. - Визначення вихідних умов.	- Розвиток потенціалу в сфері планування місцевого економічного розвитку. - Рекомендації щодо цілей, процесу, методів та інструментів для кожного аналізу. - Спеціальна експертна підтримка за обраними темами. - Контроль якості / відгуки експертів.	Застосовуються критерії якості <u>процесу планування</u>. Планування має: ✓ Здійснюватися на регулярній основі; ✓ Ґрунтуватися на принципах участі; ✓ Базуватися на наявних даних; і ✓ Ґрунтуватися на широкому консенсусі серед зацікавлених сторін.
ЗАВЕРШЕННЯ ПЛАНУВАННЯ	- Партнерство в інтересах місцевого економічного розвитку визначає узгоджене бачення, цілі і перелік первинних заходів. - Розробляється план місцевого економічного розвитку, який враховує драйвери місцевого економічного зростання і містить необхідні заходи. - Формалізується очолюване муніципалітетом державно-приватне Партнерство в інтересах розвитку, узгоджуються принципи його роботи в майбутньому.	- Спеціальна експертна підтримка за обраними темами. - Розвиток потенціалу в галузі планування місцевого економічного розвитку. - Консультування з питань визначення цілей, процесів, методів і засобів для кожного аналізу. - Контроль якості / відгуки експертів.	Застосовуються критерії якості <u>процесу планування</u>. Висновки і основні підсумки плану місцевого економічного розвитку повинні: ✓ ☐ Ґрунтуватися на інформації і даних, які можна перевірити; ✓ ☐ Базуватися на принципах участі; і ✓ ☐ Ґрунтуватися на загальному консенсусі.
НАДАННЯ ПЛАНУ/ ОЦІНКА	- Після надання і затвердження плану місцевого економічного розвитку учасники мають право на підвищення статусу членства, в тому числі на користування символікою Ініціативи та послуги в області фінансової підтримки, що надаються Секретаріатом. - Отримання статусу: <i>Чинний член Клубу "Мери за економічне зростання"</i>.	- Технічна підтримка з боку Світового банку. - Перевірка якості плану місцевого економічного розвитку з боку Секретаріату Ініціативи та Генерального директорату по сусідству і переговорам про розширення. Отримання зворотного зв'язку.	- Згадані вище критерії якості <u>процесу планування</u> будуть попередньо перевірені Секретаріатом Ініціативи. - Перевірка здійсненності та якості плану місцевого економічного розвитку буде проведена експертами Світового банку, в результаті якої буде видано офіційний сертифікат.
РЕАЛІЗАЦІЯ ПЛАНУ/ЗВІТ ПРО ХІД РЕАЛІЗАЦІЇ	- Членство в Клубі Ініціативи "Мери за економічне зростання". - Проведення тренінгів, робочих поїздок і тематичних семінарів для співробітників муніципалітетів і місцевих партнерів. - Заходи з обміну персоналом для передачі передового досвіду. - Учасники надсилають до Секретаріату Ініціативи звіти два рази в рік.	- Розробка орієнтованих на попит активних заходів з розвитку потенціалу та консультування з питань управління реалізацією плану місцевого економічного розвитку, оцінка результатів (тобто проведення тренінгів, міжсекторальна співпраця і взаємодія, робочі поїздки, обмін персоналом і т.д.). - Допомога в пошуку можливостей для отримання грантів, підготовка пропозицій щодо проектів і реалізація грантових проектів. - Допомога в області зовнішнього позиціонування і маркетингу. - Фінансування деяких пілотних проектів, які демонструють, яким чином можна здійснювати заходи в галузі місцевого економічного розвитку на місцях.	Застосовуються критерії якості <u>процесу реалізації</u>. Контроль здійснюється Секретаріатом Ініціативи на основі піврічних звітів і поточної інформації. Основними показниками є: ✓ "За графіком" / "з відхиленням від графіка" - чотири варіанти; ✓ % фактично реалізованих заходів плану місцевого економічного розвитку (або реалізація яких почалася); і ✓ % коштів, передбачених планом, фактично виділених на реалізацію цих заходів (в тому числі із зовнішніх джерел).
ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ	- Муніципальна адміністрація виконала план принаймні на 70 відсотків і демонструє прихильність подальшому просуванню місцевого економічного розвитку. - Приватний сектор постійно бере участь в цій діяльності. - Почався моніторинг результатів - Запущено і здійснюється стабільний процес перетворень. - Отриманий статус: <i>Заслужений член Клубу "Мери за економічне зростання"</i>.	- Регулярне надання звітів Секретаріату Ініціативи, поширення інформації про результати і успішні приклади за допомогою інструментів Ініціативи "Мери за економічне зростання". - Розвиток співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями та потенційними інвесторами. - Спеціальна експертна підтримка за обраними темами. - Допомога в області зовнішнього позиціонування і маркетингу. - Доступ до міжнародних партнерів.	Застосовуються критерії оцінки вимірюваних результатів. Результати вимірюються на основі ряду показників, наведених в кожному плані місцевого економічного розвитку та підтверджених Світовим банком. Пропоновані <u>загальні показники оцінки результатів</u>: 1. Число створених робочих місць; 2. Збільшення місцевих податкових надходжень (%); 3. Зростання обсягу інвестицій в дану територію (загальний обсяг в євро).

Грантова підтримка

ЄС буде надавати фінансову допомогу в здійсненні ряду грантових проектів, що знаходяться у відповідності з планами місцевого економічного розвитку, в усіх країнах Східного партнерства. В результаті проведення першого конкурсу проектів, взяти участь в якому зможуть "піонери" Ініціативи "Мери за економічне зростання" (перший квартал 2017 року), будуть профінансовані кращі проекти, покликані продемонструвати, яким чином на місцях можуть бути реалізовані конкретні заходи плану місцевого економічного розвитку,

Секретаріат Ініціативи буде надавати підтримку і консультаційну допомогу здобувачам грантів в підготовці проектних пропозицій; проте саме заявники будуть відповідати за їх підготовку.

З метою фінансування основної частини заходів, передбачених у планах місцевого економічного розвитку, керівники муніципалітетів повинні будуть використовувати ресурси національних і регіональних бюджетів, а також з часом взаємодіяти з іншими (міжнародними) донорськими організаціями, в тому числі з інвесторами з приватного сектора.

Секретаріат Ініціативи "Мери за економічне зростання" надасть допомогу муніципалітетам в пошуку потенційних джерел фінансування їхніх проектів та заходів.